

Terneuzen – Vlissingen – Zeeland

Aan: Provinciale Staten van Zeeland; gemeenteraden Borsele, Terneuzen en Vlissingen
C.c.: de Zeeuwse pers; college van GS; colleges van B en W Borsele, Terneuzen en Vlissingen; ZSP; Campus Zeeland; Portiz; Vitaal Sloegebied & Kanaalzone; Groen! Gent

Nieuwerkerk, 28 augustus 2017

Onderwerp: toetsingskader bij fusie havens?

Geachte Statenleden en leden van de gemeenteraden van Borsele, Terneuzen en Vlissingen,

Zeeland Seaports is de laatste tijd regelmatig in het nieuws, soms in positieve zin dan weer in negatieve zin. Bij dat nieuws speelt op de een of andere manier de voorgenomen fusie met de haven van Gent een rol. Dan zijn het ondernemers die bang zijn dat de aandacht te veel naar Zeeuws-Vlaanderen zal gaan bij een fusie, of dat Gent zal gaan overheersen, of er worden dossiers (Thermphos/wijze van bedrijfsvoering) gekoppeld aan de mogelijke fusie met Gent die afleiden van waar het werkelijk om gaat. De vraag is namelijk wat wij als aandeelhouders aan de voorkant van zo'n (fusie)proces beogen naast de juridische en bestuurlijke aspecten.

Wat zegt het nu dat een haven na de fusie de zevende haven van Europa wordt? Wat zegt verdere groei als we niet weten welke kant die groei opgaat? Verbetering van de concurrentiepositie? Ten koste van wat?

GroenLinks wil niet in deze termen over een mogelijke fusie spreken, noch willen we allerlei dossiers aan elkaar koppelen; we willen graag met open vizier de discussie aangaan. Die moet dan vooral gericht zijn op de maatschappelijke opgaven die voor ons liggen. Zoals vergroening van de economie, hergebruik, duurzaamheid (energie/transport) en werkgelegenheid. Wellicht ten overvloede merken wij op dat dit geen punten zijn die alleen voortkomen uit het programma van GroenLinks; integendeel. Het actieprogramma van de commissie-Balkenende alsook de diverse collegeprogramma's wijzen op de noodzaak en de kansen van zo'n insteek voor Zeeland.

Wat levert een fusie op als het gaat om de uitvoering van de akkoorden van Parijs? Wat komt er terecht van het akkoord dat de ZMf, provincie Zeeland en Portiz hebben gesloten voor duurzame havens? Welke bijdrage leveren de havens, al dan niet gefuseerd, aan de economische agenda van Zeeland? En vooral:

- hoe zorgen we dat we het klimaatvraagstuk aanpakken, gaan innoveren en juist daarmee werkgelegenheid behouden en uitbreiden?
- hoe garanderen we dat volksvertegenwoordigers invloed hebben (en houden) in de strategie van (een beoogd) 100% overheidsbedrijf?

Kortom, wordt de strategie hierop gericht en wat wordt het toetsingskader daarbij?

De discussie over het al dan niet fuseren kan naar onze mening pas worden gevoerd als er een heldere strategie ligt over de toekomst van de havens. Een strategie met duidelijke doelen en afrekenbare resultaten is daarbij onontbeerlijk.

De fracties van GroenLinks willen bij deze een voorzet doen over de onderwerpen die in zo'n strategie/toetsingskader aan de orde moeten komen. Deze treft u aan in de bijlage. Wij nodigen u uit om deze lijst verder aan te vullen (al of niet vóór de informatieavond van 13 september a.s. voor raadsleden en Statenleden). In elk geval graag vóór 18 september 2017, opdat wij een en ander tijdig kunnen verwerken. Om burgers en belanghebbenden te informeren zijn wij voornemens deze brief ook aan de media te sturen.

De - al dan niet aangevulde - bijlage zenden wij vervolgens aan het college van Gedeputeerde Staten en de colleges van B en W met het verzoek deze bijdrage te betrekken bij de voorstellen die zij zullen voorleggen om te komen tot een toetsingskader. Een afschrift hiervan zullen wij ook toesturen aan andere belanghebbenden, zoals Zeeland Seaports.

Pas als er een strategie ligt met een behoorlijk toetsingskader, kunnen we een gedegen debat voeren over de voorgenomen fusie. Wij hopen dat u deze opvatting met ons deelt en zien uw bijdragen met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Gerwi Temmink - fractie GroenLinks Zeeland

Els Verhage - fractie GroenLinks Vlissingen

Ernst Jonker - fractie GroenLinks Terneuzen

Bijlage: zie volgende pagina.

BIJLAGE

Havens zijn draaischijven in een globale economie die - alle mooie woorden ten spijt - nog steeds op fossiele energie draait. Het klimaatbeleid, de uitvoering van de Parijse akkoorden - en het duurzame havenakkoord - zullen grote gevolgen hebben voor strategie en beleid van de havens, al dan niet gefuseerd. Hoewel niemand weet hoe die toekomst eruit gaat zien, vraagt GroenLinks aandacht voor de volgende aandachtspunten in relatie tot die maatschappelijke opgaven en het actieprogramma van de commissie-Balkenende:

- Energiebesparing zal een nog sterkere rol moeten spelen. En dat is geen sinecure voor bedrijven; de uitvoering van het (Nederlandse) Energieakkoord blijkt al heel lastig. Minister Kamp moest nu al dreigen met wettelijke maatregelen. Hoe gaan havenbedrijven zich dan gedragen? Als een bedrijf dat alles op alles zet om die doelen te halen of als een klassieke behartiger van bestaande belangen? En is een gefuseerd bedrijf in staat om met diverse overheidsaandeelhouders hier één lijn te trekken?
- Bedrijfsprocessen gaan fundamenteel veranderen. Chemie met lage temperaturen en lage drukken, kunstmest maken uit lucht, wind(stroom) en water? Staal fabrieken zonder emissie, plasmatoortsen? Elektrificatie is al op gang gekomen, studies naar warmtebenutting en -opslag zijn al gaande. Opnieuw: welke rol kiest het havenbedrijf, welke rol wordt door de aandeelhouder op prijs gesteld of bepaald?
- Goederenstromen veranderen, minder olie en kolen, over een jaar of dertig zal dat nog maar een fractie (moeten) zijn van wat het nu is. Komt daar wat voor in de plaats? Net wat u zegt, biobased grondstoffen. En welke milieucriteria horen daar bij? Of gaan we t.b.v. de circulaire economie wereldwijd slepen met reststoffen? Willen we dat?
- De arbeidsmarkt zal grote veranderingen kennen. Er moet van alles worden bijgeleerd, en door anderen weer worden afgeleerd. Nieuwe beroepen verschijnen. De havens, als erkend belangrijke speler in de regionale economie, zullen hier (ook) het voortouw moeten nemen.
- In tijden van transitie is er behoefte aan leren, experimenteren en onderzoek. Speelt de Universiteit van Gent een rol in deze processen? Kan de Zeeuwse onderwijskolom en/of Campus Zeeland! hierbij aansluiten? Het Bèta College bijvoorbeeld?
- Hoe zorgen we - als de fusie doorgaat of niet – er voor dat een / het havenbedrijf een open oog heeft én open relaties naar de omringende samenleving? In tijden van transitie zijn de oplossingen voor tal van vraagstukken niet meer binnen de oude en vertrouwde kaders te vinden. Er moeten nieuwe verbindingen worden gelegd. Gaat het de directie en Raad van Commissarissen van het nieuwe havenbedrijf lukken om die open cultuur te realiseren?